

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

25. 26. 27. De officio Primicerij, Sacristæ, & Custodis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

circa Archidiaconos plurima in desuetudinem abierunt, vel certè per Vicarium, aut alios Ministros expediuntur.

TITULUS XXIV.

De Officio Archipresbyteri.

SUMMARIA.

1. Archipresbyter quis? Et subest Archidiacono.
2. Archipresbyter urbanus & ruralis.
3. Archipresbyter an habeat jurisdictionem.
4. Archidiaconus & Archipresbyter debent suscipere Ordinem suo nomini congruentem.

Archipresbyter, quasi primus Presbyterorum, dicitur ille, qui præest Presbyteris & Presbyterialibus officiis, *cap. 1. hoc. tit.* aliòque nomine etiam *Decanus* quandòque vocari solet *c. Ad hæc 7. de Officio Archidiaconi.* Subest Archidiacono *cap. 1. b. t.* licet enim sit ordine major tanquam Sacerdos, cum non requiratur, ut Archidiaconus sit Presbyter; est tamen inferior jurisdictione, quia ad Archidiaconum totius Diocesis sollicitudo de jure antiquorum Canonum pertinet, unde & *Vicarius natus* à Doctoribus appellatur, de qua præcedentia inter Archidiaconum & Archipresbyterum videri potest *Barb. Jur. Eccles. univ. lib. 1. cap. 24. & seq.*

2. Sunt autem Archipresbyteri alii *urbani*, seu *civitatenses*, alii *plebani*, sive *rurales*. *Urbani* sunt, qui in Ecclesia Cathedrali hōris Canonici præstant, & Episcopi vicem in divino supplent officio. *Rurales*, qui curam animarum in plebe exercent, & super alios Parochos, ac Presbyteratos, qui per minores titulos habitant, inspectionem gerunt, circa quos inferiores Clericos ea quidem, quæ minora sunt, absque figura judicii disponere & componere possunt, majora verò omnia; & ea, quæ sine judicii

figurâ expediri nequeunt, ad Episcopum referre debent. Imò nec inobedientes, & negligentes vel delinquentes sine autoritate Episcopi punire valent. *c. officium 3. c. fin. ubi Glossa. in v. referant. & Abbas hoc. tit.* Riccius in *Praxi aurea. parte 2. Resp. 93. Barb. Jur. Eccles. univ. lib. 1. cap. 25. n. 32. & seqq.* Hinc est, quòd Archipresbyter non habeat propriè dictam jurisdictionem, & nec propriè sit judex ordinarius. Contrarium quidem insinuat Innocentius in *c. Archidiacono. 5. de Officio Archidiaconi.* eò quòd in *cap. 3. de Officio Jud. Ord.* supponatur, Archipresbyterum posse sententiam excommunicationis ferre; verior tamen est interpretatio Glossæ & Barb. in *eodem cap. 3.* quòd plebanus, de quo fit mentio in illo *cap. 3.* ex consuetudine (quæ aliquando dat jurisdictionem, *c. dilecti. 4. de Arbitris*) vel alio speciali privilegio habuerit majorem potestatem, quam aliàs de jure communi Archipresbyteris competit.

Porro Archidiaconi, & Archipresbyteri admonendi sunt, ne solum nomen, sed etiam ordinem nomini congruentem suscipiant; unde nisi Archidiaconus intra annum a die suscepti officii ordinem Diaconatus, & Archipresbyter Presbyteratus consequatur, amittunt officium. *cap. 1. dist. 60. cap. 1. X. & Clem. 2. de Etate & qualitate.*

TITULUS XXV.

XXVI. XXVII.

De Officio Primicerii, Sacristæ, & Custodis.

Primicerius dicitur, quasi primus in choro, & primus ratione cantus, atque alio nomine *Præcentor* vocatur secundum

alium Hostien. in Summa hoc tit. Offici-
um enim cantandi, & psallendi, atque ali-
os in eadem re instruendi illi principaliter
de jure incumbit, & inferioribus Clericis
lectiones ad matutinum, & modum can-
tantis assignare debet. cap. 1. §. ad primice-
rium. dist. 25. cap. unico. hoc tit.

Sacrista dicitur, ad quem proprie sacro-
rum vasorum, & thesauri Ecclesiastici cura
spectat, unde etiam *Thesaurarius* vocatur
d. dist. 25. cap. 1. in fine.

Custos est quasi Minister Sacristæ. Gloss.
& Panor. ad Rubric. 1. de Officio Custo-
di. Ad ejus officium pertinet iussu Archi-
diaconi ad horas canonicas pulsare, pallia &
linceamina altaris, & reliqua utensilia Ec-
clesiæ diligenter custodire, & quæ ad Sacri-
ficium Missæ necessaria sunt, parata habe-
re. cap. 1. & 2. de Officio custodis.

Ista quidem officiorum distinctiones,
& subalternationes de jure traduntur; ho-
die verò in diversis Ecclesiis diversi mores,
ac ritus reperuntur, ita ut titulum, vel
prebendam talium officiorum Canonici
obtineant, ipsius verò officii executio per
Vicarios, etiam Laicos, & Ecclesiarum fa-
mulos expeditur.

Præterea olim in Ecclesiis Cathedralibus
natus constituebatur, qui Clericos inferio-
res latinum sermonem, cantum, & alias ar-
tes, ac disciplinas docebat, atque inde
Scholasticus dicebatur, de quo etiam sta-
tuit Trid. sess. 23. de Reform. cap. 18. ut
Doctor, vel Licentiatu Theologiæ, aut Ju-
ris Can. esse debeat, qui valeat per se ipsum
id Scholasticæ munus implere. Sed & hoc
officium hodiè non exercetur, dum Clerici
in Gymnasiis, & Universitatibus artes
liberales, & scientias addiscunt; nomen ta-
men adhuc retinetur in Ecclesiis Cathedra-
libus, & sibi appropriat, qui *Scholasticus*
appellatur.

TITULUS XXVIII.

De Officio Vicarii.

SUMMARIA.

1. Vicarius alius natus, alius datus.
2. Vicarius alius generalis, alius foraneus.
3. Vicarius generalis potest esse tantum in Spiritua-
libus.
4. Vicarius foraneus quis?
5. Vicarius Generalis & foraneus in pluribus diffe-
runt.
6. A Vicario Generali non appellatur ad Episcopum.
7. Ponitur exceptio.
8. Excommunicato Episcopo an suspendantur Jurisdictione
Vicarii.
9. Vicarium an teneatur habere Episcopus, & an pos-
sit esse Religiosus, vel Laicus?
10. Vicarius in quibus debeat habere speciale manda-
tum, latius expenditur.
11. Vicarii officium qualiter finitur?

Quamvis Archidiaconus & Archi-
presbyter Vicarii Episcoporum di-
cantur; c. 1. de Offic. Archidiacon. tum
quia in divinis officiis vices Episcopi; tum
in inspectione Diocesis curam gerunt:
quia tamen isti in minoribus tantum causis
potestatem habent, idè jure & moribus
receptum est, quòd Episcopus soleat alium
Vicarium deputare, qui in ejus tribunali
universum jus & justitiam administret, at-
que principalis Episcopi Minister existat.
Unde & Barb. de Offic. Episcop. alleg. 54.
num. 16. Archidiaconos & Archipresby-
teros vocat *Vicarios natos*, quibus ipso
jure, & unà cum officio Archidiaconali vi-
cariatus quasi agnoscitur, & alios *vicari-
os datos*, qui ab Episcopo creantur: sicut
infra dicitur alium esse *legatum natum*,
alium *missum*; & de jure civili tutor alius
legitimus, alius *datus*, juxta tex. &
Interp. in tit. Inst. de Legitimâ agn. tut.
& Tit. de Attil. tutore.

